

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นางสาวกัญญา ปัญญาธร
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(อาจารย์คร.อารีย์ พรหมไม้)

(อาจารย์ นายแพทย์วิทยา ชาติบัญชาชัย)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจากรถของสถานีอนามัยบริมทางหลวงจังหวัดอุดรธานี เนื่องจากปัญหาอุบัติเหตุจากรถของจังหวัดอุดรธานีมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยเฉพาะในเขตชนบทที่มีถนนสายหลักตัดผ่านก่อให้เกิดการบาดเจ็บและตายในอัตราสูง ประกอบกับการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจากรถของสถานีอนามัยบริมทางหลวงยังทำได้ไม่เต็มที่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) ศึกษาสภาพและศักยภาพในการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจากรถของสถานีอนามัยบริมทางหลวง (2) การดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจากรถและ (3) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามี 3 กลุ่มคือเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยบริมทางหลวง ครูโรงเรียนริมทางหลวง และประชาชนหมู่บ้านริมทางหลวงที่สถานีอนามัยตั้งอยู่กลุ่มละ 48 คน รวมทั้งสิ้น 144 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สถานีอนามัยริมทางหลวงส่วนใหญ่เป็นสถานีอนามัยทั่วไป มีการคมนาคมและการติดต่อสื่อสารที่สะดวกระหว่างหมู่บ้าน สถานีอนามัย อำเภอและจังหวัด สถานีอนามัยยังขาดศักยภาพในการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุจราจรเนื่องจากมีจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยไม่เหมาะสมกับปริมาณงานและความรับผิดชอบร้อยละ 67 เจ้าหน้าที่มีความรู้ไม่เพียงพอร้อยละ 54 ขาดความมั่นใจในการดูแลช่วยเหลือผู้บาดเจ็บร้อยละ 33 และขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงานร้อยละ 68 การดำเนินงานในด้านการเฝ้าระวังการบาดเจ็บสถานีอนามัยเกือบครึ่งหนึ่งไม่มีการกำหนดให้

อุบัติเหตุจราจรเป็นปัญหาของพื้นที่ ร้อยละ 75 ของการจัดทำแผนงาน / โครงการแก้ปัญหาเป็น การดำเนินการตามที่จังหวัด / อำเภอ กำหนดและร้อยละ 46 ของสถานื่อนามัชชาการกำหนดว่า อุบัติเหตุจราจรเป็นปัญหาของพื้นที่ ทุกโรงเรียนมีการส่งเสริมความรู้และป้องกันการบาดเจ็บโดย ดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดอุบัติเหตุซึ่งมีกิจกรรมคือ การให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในการ ป้องกันอุบัติเหตุจราจรแก่นักเรียน การให้ความปลอดภัยในการข้ามถนนมาโรงเรียนและกลับบ้าน ร้อยละ 77 การทำป้ายจราจรร้อยละ 40 และป้ายคำขวัญคำเตือนร้อยละ 27 การดำเนินงานหมู่บ้าน ปลอดอุบัติเหตุมีการปรับปรุงสภาพถนนภายในหมู่บ้านร้อยละ 83 การทำป้ายคำขวัญคำเตือนใน การป้องกันอุบัติเหตุจราจรร้อยละ 33 การให้ความรู้ทางหอกระจายข่าวและการให้ความรู้เป็นราย บุคคลทุกสถานื่อนามัช การจัดนิทรรศการร้อยละ 17 และการติดโปสเตอร์ร้อยละ 19 การรักษา พยาบาลสถานื่อนามัชเปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมงร้อยละ 92 การจัดเตรียมห้องปฏิบัติงาน เหมาะสมและสะดวกต่อการปฏิบัติงานร้อยละ 85 ทุกสถานื่อนามัชมีขีดความสามารถในการทำแผล เย็บแผล ใส่เฝือกชั่วคราวและให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นแต่แตกต่างกันในด้านคุณภาพของการ ให้บริการ การฟื้นฟูสภาพผู้บาดเจ็บสถานื่อนามัชร้อยละ 73 มีการดำเนินการโดยให้คำแนะนำและ เข้าไปปฏิบัติงานในชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมาจากตัวเจ้าหน้าที่ การขาด แคลนสื่อในการป้องกันอุบัติเหตุจราจร วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินงาน ยาและ เวชภัณฑ์ งบประมาณและความร่วมมือจากชุมชน โดยทั้งเจ้าหน้าที่สถานื่อนามัช ครูโรงเรียนริม ทางหลวงและประชาชนหมู่บ้านริมทางหลวงมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุ จราจรที่จะได้ผลดีควรที่จะประสานการดำเนินงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้แก่เจ้าหน้าที่ ตำรวจ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครู อสม. ผู้นำชุมชน อบต. องค์กรชุมชนและประชาชนในพื้นที่มา ร่วมมือกันในการดำเนินงาน

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการที่สถานื่อนามัชริมทางหลวงจะดำเนินงาน ป้องกันอุบัติเหตุจราจรให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นที่จะต้องมีสภาพที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน จำนวนเจ้า หน้าที่ที่เหมาะสมกับปริมาณงาน มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติ และได้รับการสนับสนุนสิ่งจํา เป็นในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ รวมทั้งได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานจากหน่วย งานราชการต่างๆ องค์กรชุมชนและประชาชนด้วย